

Warszawa, dnia 20 lipca 2004 r.

KANCELARIA SENATU
BIURO LEGISLACYJNE

**Opinia prawna o uchwalonej przez Sejm w dniu 16 lipca 2004 r.
ustawie o zmianie ustawy o autostradach płatnych
oraz o Krajowym Funduszu Drogowym**

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem uchwalonej przez Sejm w dniu 16 lipca 2004 r. ustawy o zmianie ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, określanej dalej jako "ustawa", jest dostosowanie przepisów ustawy nowelizowanej w zakresie dotyczącym pobierania opłaty paliwowej do ustawy z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 29, poz. 257 ze zm.), która weszła w życie z dniem 1 marca br. Ponadto ustawa dokonuje zmian o charakterze merytorycznym w systemie opłaty paliwowej, w szczególności poszerza katalog podmiotów podlegających tej opłacie.

II. Uwagi szczegółowe

1. Zgodnie z art. 37j ust. 1 pkt 4, w brzmieniu nadanym przez ustawę, obowiązek zapłaty opłaty paliwowej od paliw silnikowych oraz gazu, o których mowa w art. 37h, ciąży na innym podmiocie podlegającym na podstawie przepisów o podatku akcyzowym obowiązkowi podatkowemu w podatku akcyzowym od paliw silnikowych lub gazu. Dążąc do zapewnienia zgodności z powszechnie przyjętymi regułami składni języka polskiego w przepisie tym sformułowanie "obowiązkowi podatkowemu w podatku akcyzowym" należy zastąpić sformułowaniem "obowiązkowi podatkowemu w zakresie podatku akcyzowego".

2. Art. 37j ust. 2, w brzmieniu nadanym przez ustawę, przewiduje zwolnienie z obowiązku uiszczania opłaty paliwowej, gdy wynika to z umów międzynarodowych dotyczących międzynarodowego transportu drogowego. Należy zauważyć, iż tak

sformułowany przepis dotyczy nie tylko ratyfikowanych umów międzynarodowych, które zgodnie z art. 87 ust. 1 Konstytucji RP stanowią źródło powszechnie obowiązującego prawa – a więc mogą wiązać wszystkie podmioty w państwie – ale również umów międzynarodowych zatwierdzonych przez Radę Ministrów, które nie posiadają takiego przymiotu. Ponadto zwolnienia, o których mowa w art. 37j ust. 2, mogą być statuowane również przez umowy międzynarodowe obejmujące swym przedmiotem także inne materie. Zasadny więc staje się postulat, aby przepis ten odwoływał się do ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych.

3. Art. 37j ust. 3, w brzmieniu nadanym przez ustawę, stanowi, że minister właściwy do spraw transportu ogłosi, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", wykaz umów, o których mowa w ust. 3, mimo że powinien odsyłać do ust. 2 tego artykułu.

4. W art. 37o ust. 1, w brzmieniu nadanym przez ustawę, w zdaniu wstępnym następuje nieprecyzyjne odesłanie do podmiotów, o których mowa w art. 37j, zamiast – jak to ma miejsce w art. 37k ust. 1 i art. 37l ust. 1, w brzmieniu nadanym przez ustawę – do art. 37j ust. 1.

5. Ustawa nie zawiera przepisów przejściowych regulujących sposób zakończenia postępowań administracyjnych będących w toku. Z uwagi na wymóg zachowania pewności prawa, postulować należy, aby do postępowań w sprawach objętych przepisami ustawy stosowane były przepisy dotychczasowe.

6. Opłata paliwowa jest daniną publiczną. Zastosowanie mają więc do niej wyrażone w Konstytucji RP zasady dotyczące stanowienia prawa daninowego oraz bogate orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego w tym zakresie, wskazujące przede wszystkim na konieczność respektowania ze szczególną kategorycznością zasady zachowania odpowiedniej *vacatio legis*. Z tego też względu zasadnicze wątpliwości natury konstytucyjnej budzi art. 2 ustawy, zgodnie z którym ma ona wejść w życie zaledwie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Skoro, oprócz zmiany zasad i trybu pobierania opłaty paliwowej, ustawa dokonuje zmian o charakterze merytorycznym w systemie opłaty paliwowej, w tym poszerza katalog podmiotów podlegających tej opłacie oraz zmienia dzień powstania obowiązku jej zapłaty, to 14-dniowa *vacatio legis* wydaje się być niewystarczającym okresem na zapoznanie się

z treścią ustawy przez jej adresatów oraz na przystosowanie się do zmienionej sytuacji prawnej i bezpieczne podjęcie stosownych decyzji co do dalszego postępowania w zakresie podejmowanej działalności gospodarczej. W związku z tym szczególnej wagi nabiera postulat, aby ustawa weszła w życie po upływie 30 dni od dnia jej ogłoszenia.

III. Propozycje poprawek

W związku z powyższymi uwagami należy postulować wprowadzenie do tekstu ustawy następujących poprawek:

- 1) w art. 1 w pkt 2, w art. 37j w ust. 1 w pkt 4 wyrazy "obowiązkowi podatkowemu w podatku akcyzowym" zastępuje się wyrazami "obowiązkowi podatkowemu w zakresie podatku akcyzowego";
- 2) w art. 1 w pkt 2, w art. 37j w ust. 2 wyrazy "umów międzynarodowych dotyczących międzynarodowego transportu drogowego" zastępuje się wyrazami "ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych";
- 3) w art. 1 w pkt 2, w art. 37j w ust. 3 wyrazy "ust. 3" zastępuje się wyrazami "ust. 2";
- 4) w art. 1 w pkt 4, w ust. 1 w zdaniu wstępnym wyrazy "art. 37j" zastępuje się wyrazami "art. 37j ust. 1";
- 5) dodaje się art. 1a w brzmieniu:
"Art. 1a. Do postępowań administracyjnych w sprawach objętych przepisami niniejszej ustawy wszczętych, a niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie, stosuje się przepisy dotychczasowe.";
- 6) w art. 2 wyrazy "14 dni" zastępuje się wyrazami "30 dni".

opracował Piotr Magda